

Difficultas circa illam ex Decretali Innoc. IV.

Difficultas autem, quam dixi circa prædictum discursum extare, in casu de quo loquimur, occurrit, in Parochiis inquam Episcopis in omni Parochiali iure subiectis, ex eo quod in prædicta Decretali additur post prædicta, in fine illius; sic enim dicitur: Nec forsan ipsi Monachi ad Monasteriorum suorum Prioratus Ordinarios eisdem subiectos (ut vel gerant eorum regimen, vel in eis tamquam proprii locorum ipsorum Monachi resideant) fuerint destinati: tunc enim ipsi libere possunt ad eadem Monasteria reuocari; ne tam illorum, quam ipsorum Prioratum Monachi reputentur (cum non sit inconueniens aliquem utrobique locum habere Monasticum) vnum alteri subesse Monasterio, vel ab ipso noscitur dependere: ratione tamen eorumdem Prioratum dicti Ordinarii sua iurisdictione in ipsis etiam quoad præmissa, quamdiu morantur in illis, licet uti possunt. Hæc ibi. Iuxta quæ etiam amplissimum priuilegium sit, quale ibidem exponitur, ut Ordinarij Censuris uti nequeant erga sic Priuilegiatos: si tamen in loco sint iurisdictioni Episcopi subiecto, aut cum illius regimine, aut sine illo, priuilegium cessat erga præmissa; scilicet suspensionem, excommunicationem, & Interdictum: ut exponit Glossa verba illa Textus: Quoad præmissa: quia de illis decisio aperte procedit. Cum ergo Parochi Religiosi Indorum in loco Episcopo subiecto sint, priuilegium exemptionis prædictæ non videtur vllatenus suffragari. Non enim hic locum habet exceptio, quam addit Glossa, post adducta verba sic dicens: & intelligas hoc quando Prioratus ille tale priuilegium non habet ex se, nec ex superiori Monasterio: quia si maius Monasterium habet priuilegium quod Monachi sui, & Prioratum sibi subiectorum, à quoquam excommunicari non possunt, &c. tunc secus. Non inquam habet locum, quia Doctrinæ Indorum tale priuilegium non habent, neque Prioratus, aut Prælatuæ aliæ, quibus aliquæ illarum subiectæ esse solent quoad obseruantiam Religiosam, illud item allegare possunt: quia Ecclesiæ etiam illæ, in quibus Prælatuæ exercetur, Parochiales sunt, & ita Episcopo subiectæ, proptereaque non gaudent priuilegio. Licet enim contingere possit ut Prælatu non sit Parochus; quia tamen Ecclesiæ, & tali Prælatu subditi sub iurisdictione Episcopi sunt, & domorum etiam, quas ædificauerunt, domini non sint, ut expresse est Regiis Schedulis declaratum, de quibus Dom. Solorzanus Cap. 16. num. 87. Prioratus talis dici potest subiectus Ordinario, ut Decretalis loquitur; quia quoad maiorem sui partem subiectus est. Quamuis ergo (ut hoc detur) Prælatum nequeat Censuris impeteret; subditos tamen poterit, qui Parochiale munus administrant.

Domos Parochorum non esse.

Quid pro praxi.

53 Quod cum probabile esse negari non possit, difficile speret quisquam occurrente occasione, id quod fauorabile est Religiosis, ab Episcopis eligendum. Sed habent illi vnde obuiare molestijs huiusmodi possint, cedendo, ne cadantur muerone Censuræ, & res ita disponendo, ut numquam ad extrema hæc remedia veniantur. Debent autem Domini Episcopi considerare non ita opportunum esse remedium, quod potest sine difficultate frustrari. Cum enim Religiosi opinionem pro se habeant, iure, ratione, & magnorum scriptorum auctoritate firmatum, Censuris se non ligatos possunt, cum interminatæ illæ

fuerint, arbitrarij & ita quoad forum animæ nihil factum nimis illa seueritate, & multoties etiam quoad externum, cum sine testibus ordinariè Parochi in populis degant, ubi suæ sunt absoluti domini voluntatis. Alijs profectò pœnis uti possunt, ut ex Hostiensis aduertit Ioannes Andreas in citatum Cap. Volentes, quod est primum de Priuilegijs, ubi illa ipsius verba: Dicit Hostiensis quod etiam deponere illos poterunt, & in arctum Monasterium detruere, si causa talis fuerit, &c. Et quidem Monasterium quantumuis amplum satis erit arctum ijs, qui vitæ Doctrinariorum assuesciti, obseruantiam domesticam ægerimè possunt tolerare. De quo Prælati testantur, ut videri potest apud D. Solorzanum Cap. 16. n. 38. Vide etiam infra, Titulo 20. n. 60. & Titulo 12. n. 233.

Pœna aliâ prater Censuras.

Ioan. And. de arca.

CAPVT VIII.

Qualiter Religiosi Indorum Parochi Religionis vinculis teneantur.

54 S Vnt illa plura, quoad vota scilicet, & alia, quæ iuxta Regulam, aut Prælatorum præcepta possunt eorum conscientias onerare, pro quibus

Dico primò. Votum Castitatis ita obligat Parochum Religiosum ut si quid referuatum, quod ad illud spectet, sit, non possit ab eo sine licentiâ Prælati Regularis absolui. Id constat. Quia Parochus talis absolute manet subiectus Religionis Prælati in omnibus, quæ ad mores pertinent, cum circa ea tantum, quæ Parochialis officij sunt, Ordinario debeant subiacere: ergo in ijs, quæ ad votum castitatis spectant omnimodam retinet subiectionem. Sicut de alijs Religionis obseruantijs Auctores dicunt, quæ cum officij administratione non pugnant: ut videri potest apud P. Pelliciarium Tractat. 8. Cap. 4. num. 115. & alios pro Tertiâ Assertionem citandos. Et quidem nulla est ratio laxamenti circa hoc, quando constringi possunt habere, debent, ut maioribus periculis maior cautio adhibeatur. Quia verò contingere potest ut Parochus aliquis nullius Monasterij Prælatu subiectus sit, sed tantum Prouinciali: circa hoc à Prouincialibus prouidendum, & obseruandum quod Religionum statuta præscribent. Si autem nihil præscriptum inueniatur, videndum quid in more sit. Quod si nec de more constiterit, communes regulæ referuationis seruandæ, quæ apud Doctores occurrunt. Ut si Prælatu referuatum peccatum sit, absoluaatur cum onere comparendi, vel gerat se uti non habens copiam Confessarij, iuxta diuersas opiniones, si autem nihil est in Religione referuatum Prouinciali, sed Prælatu Monasterij, qui nullius Monasterij Prælatu subiectus est, videtur posse cui voluerit confiteri, & hoc est verosimile. Quamquam inuerosimile non sit referuationem tunc ad Prouincialem transire, quia immediatus Religiosi talis Prælatu est; nec credibile referuationis habenas tunc laxari, quando, ut dixi, cohibendæ potius sunt. Sed quia referuatio odiosa est, erunt quibus hoc non placeat, nec facile fuerit eos à suâ sententiâ dimouere. Et idem est pro referuatis circa materias alias obseruandum. Possunt autem confiteri non approbato

Assertio 1. circa votum Castitatis, referuationem vim habere.

Quid si nulli inferiori Prælatu subiectus sit.

ab

Amotis ab officio auerare approbationem, cum nota da doctri na.

ab Ordinario: quod secus esset, si Ordinario ipsi essent plene subiecti, iuxta ea, quæ tradit P. Pelliciarus supra num. 135. Amotis tamen ab officio, durat approbatio, quia non pro Indis tantum approbati sunt, sed etiam pro Hispanis, iuxta Regiam Schedulam, de quâ numer. 13. & ita sine limitatione sexuum & personarum. Videatur citatus num. 136. qui num. 133. ait quando Parochi sunt amobiles ad nutum, non posse eligi in Confessarios ex delegatione aliorum Parochorum: cuius oppositum est probabile, & ita in Parochis Indicis sine scrupulo aliquo circa Indos prædicandum: immò & valde expediens est, cum etiam Indi cuilibet approbato confiteri possint. Circa Hispanos autem non esset ita certum, si Parochi essent amobiles: sed certè non sunt, quia & Religiosus non esse tales constat ex dictis num. 18. & seqq.

Assertio 2. difficultas ex eo quod Parochi Indorum videtur dominium reddituum acquirere, sicut & Episcopi.

Contrariu statuitur ut certum

De ijs, qui in Societate non sunt professi aut formati, dubium speciale.

Circa votum Paupertatis.

55 D Ico secundò. Circa votum paupertatis maior videtur esse difficultas ob receptam multorum sententiam de Beneficiarijs dominium Ecclesiasticorum reddituum acquirere: quod quidem & in Parochis Religiosis videtur admittendum, sicut & in Episcopis Doctores admittunt, qui videti possunt apud P. Thomam Sancium in Opere moral. Lib. 6. cap. 6. n. 7. qui num. 13. ait esse probabile: ob similem rationem, quia videlicet ita adiudicatur sua portio Beneficiario Regulari ac Seculari cum liberâ transferendi in alium dominij facultate: vnde tam amplè potest disponere inter viuos de sui Beneficij redditibus, quàm potest Beneficiarius secularis, ut docent Doctores quamplures, quos adducit & sequitur P. Sancius supra n. 14. & Dom. Solorzanus Lib. 3. Cap. 16. num. 85. Nihilominus uti certissimum tenendum Beneficiarium Religiosum voto paupertatis adstringi, neque reddituum Ecclesiasticorum, aut bonorum aliorum, quæ adquiret, proprietatem comparare. Sic P. Suarez Tomo 4. de Religione, Tractat. 8. Cap. 19. num. 7. P. Sancius supra. num. 36. Dom. Solorzanus dudum citato Capite numer. 84. Thomas à Iesv de statu Monachorum Parte 2. Cap. 7. Dist. 3. quod etiam de Religiosis Episcopis tenet Dom. Villaroël Parte 1. quæst. 3. art. 4. numer. 67. & seqq. & Parte 2. Quæst. 14. art. 4. num. 74. & alij apud ipsos. Ratio est clara, quia Parochus talis manet verus Religiosus: neque paupertatis votum, quoad id, quod essentialiter importat, quomodocumque explicetur, incompatible est cum munere Parochiali: cumque aliàs circa hoc nulla extet dispensatio, nullum est fundamentum ut oppositum quidquam asseramus.

56 Est autem specialis difficultas in Religiosis Societatis, qui vota post biennium tantum emisissent, & dominij capaces sunt: illi enim, si in Indijs Parochiale munus administrant, videntur fructuum Beneficij acquirere proprietatem, & ita non solum inter viuos, sed etiam post mortem posse disponere, iuxta formam in Constitutionibus assignatam. Sed certè & in illis etiam resolutio prædicta locum habet: sic enim Societas Beneficia prædicta admittit, ut in nullo lædatur votum paupertatis, & sub eâ conditione, ut

Theſauri Indici Tom. II.

ex emolumentis nihil sibi Religiosi acquirant, sicut inuolabili est praxi semper obseruatum. Licet ergo stare possit, quod docet Cardinalis Lugo Disput. 3. de Iustitiâ, num. 90. iuxta mentem R. P. Mutij Vitelleschi Societatis nostræ Præpositi Generalis, eum, qui biennij tantum emisit vota, posse sibi acquirere dominium notabilis alicuius quantitatis, quæ aut hereditate aut donatione proueniat: cum tamen in ordinarijs acquisitionibus domui aut Collegio acquirat. In casu tamen nostro; si emolumenta Beneficij in magno pretio sint, non sunt illa regulâ comprehensa, quia sub conditione dicta acquiruntur: si autem non magni valoris, stare illa potest: quamuis Prælati debeant illis abundantius prouidere. Vnde nec distributio illorum eisdem permittitur pro suo arbitrio faciendâ: idque omnes ita sibi persuasum habent, ut neque in ordine ad proprias necessitates, si quando occurrant, inficilis Superioribus, quidquam audeant atrectare.

Idem de illa asseruandam.

57 Neque obici potest facultatem amplè distribuendi à iure haberi, cui nequit ex inferiorum dispositione quidpiam contrarium stabiliri. Nam Ius quidem, vel Ecclesiæ, ut cum alijs Doctoribus loquitur P. Sancius num. 14. citato. concedit plenam reddituum administrationem: sed cum priuilegium sit, illi potest renuntiare, eò quod Religio noxium sibi futurum esse præuideat, ob specialem circa paupertatem perfectionem, aut morem suo instituto conuenientem, in eadem obseruatum. Sicut priuilegijs quibusdam iuxta ea, quæ ad officium S. Inquisitionis spectant, renuntiauit, ut constat ex Decreto 21. Congreg. 5. & in materiâ paupertatis loquendo, Concilium Tridentinum Sessio 25. Cap. 3. de Regularibus. Concedit omnibus Monasterijs & domibus tam virorum, quàm mulierum & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci, Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obseruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Cui tamen Concessioni Societas nostra quoad Domo Professas renuntiauit. Non est ergo mirum si amplè illi facultati distribuendi bona ex Beneficio obuinentia renuntiauerit. Præterquam quod cum Beneficia dicta ita à Pontifice data sint, cuius mentem Regiæ Schemulæ declarauerunt, ut ea quæ ad mores spectant curæ Prælatorum Regularium referrentur: & ad mores maximè spectet, præsertim in Indijs, ne Religiosi liberam habeant bonorum administrationem, eo ipso ea, quæ ad hoc spectant, ad eosdem spectat moderari.

Concessio Iuris pro distributio non obstat.

Conc. Trid.

58 Et ex prædicto discursu constat quid de Religiosis aliorum Ordinum circa potestatem distribuendi bona Beneficij sit dicendum. Possunt enim Prælati distributionem huiusmodi moderari, & applicare fructuum partem atque emolumentorum pijs operibus, inter quæ Monasteriorum necessitates merito debent computari: habito tamen ante alia & præ alijs respectu ad necessitatem Parochialis Ecclesiæ, & pauperum Parochianorum iuxta dicta num. 15. & tenendam omninò sententiam Thomæ à Iesv supra, s. Ex quibus, quæ pro Indijs Parochis specialiter militant, quia manent absolute sub obedientiâ Prælatu, vnde ab illis tantum corrigi possunt in ijs,

Religiosi aliorum Ordinum quid liceat circa illam.